

Mál nr. 409/2024

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti vátryggingar: Ábyrgðartrygging ökutækis.

Skráningarnúmer ökutækis (X)

Umfang tjóns. Sjúkrakostnaður skv. 1. gr. skaðabótalaga.

Gögn.

1. Málskot dags. 22. október 2024, ásamt fylgiskjölum.
2. Bréf V, dags. 6. nóvember 2024.

Málsatvik.

Þann 24. mars 2021 slasaðist M er bifreiðinni A var ekið aftan á bifreið þá sem M ók á hringtorgi á gatnamótum Hálsabrautar og Bæjarháls. Á slysdegi var í gildi lögmælt ábyrgðartryggingu fyrir bifreiðina A hjá V. Í málskoti er gerð grein fyrir málsatvikum. Þar kemur fram að fyrir umferðarslysið, lenti M í öðru umferðarslysi er varð þann 26. nóvember 2020, tæpum fjórum mánuðum áður. Var M eftir fyrra slysið greind með tognun á háls- og lendhrygg en eftir það síðara með tognun á háls- og lendhrygg. Var M því að glíma við einkenni frá sama líkamssvæði vegna beggja slysa. Með tölvupósti, dags. 5. ágúst 2021, tilkynnti V að það hafi aflað hraða- og höggútreiknings vegna umferðarslyssins 24. mars 2021 og að gögn máls bentu ekki til þess að varanlegt heilsutjón hafi hlotist af slysinu. V benti á að það mundi hvorki hlutast til um frekari gagnaöflun né greiðslu fyrir hana en M væri þó heimilt að leggja fram frekari gögn í málinu. Þrátt fyrir framangreint tók V fram að það gæti, án viðurkenningar á greiðsluskyldu, komið að greiðslu kostnaðar vegna fyrstu læknskómu og annars kostnaðar vegna sannanlegra tímabundinna afleiðinga. Þrátt fyrir framangreinda afstöðu V aflaði M gagna í málinu þar sem ógerningur var á þeim tímapunkti að greina á milli þáttar hvors slyss fyrir sig í einkennum hennar. Eftir gagnaöflun var aflað mats á varanlegum afleiðingum beggja umferðarslysa. Í málinu liggur fyrir matsgerð læknis og lögmanns, dags. 5. september 2024. Niðurstaða matsgerðarinnar var að orsakatengsl þóttu sönnuð milli fyrra slyssins og einkenna M frá háls- og lendhrygg. Þá var talið að einkenni M hefðu einungis versnað tímabundið eftir síðara slysið þann 24. mars 2021 og því ekki forsendur til að meta varanlegan miska og örorku en metnar voru þjáningabætur í tvo daga. Þann 29. september 2024 fór fram fullnaðaruppgjör á grundvelli matsgerðarinnar. Fól það í sér greiðslu á metnu þjáningarbótatímabili ásamt lögmannspóknun. Hafnaði V að greiða fyrir öflun matsgerðarinnar.

M telur að með því að greiða út bætur samkvæmt fyrirbyggjandi matsgerð hafi V samþykkt efni og niðurstöðu hennar. Áður en mat fór fram var V send matsbeiðni ásamt öllum gögnum máls og það jafnframt boðað á matsfund í málinu. Ef V taldi augljóst að greiða ætti bætur vegna tímabundinna einkenna, þrátt fyrir að mat lægi ekki fyrir, bar því að hafa frumkvæði að því að inna slíka greiðslu af hendi, sbr. 48. gr. laga nr. 30/2004. Nauðsynlegt hafi verið til að átta sig á tjóninu samkvæmt skaðabótalögum, sbr. 10. gr. laganna, að afla matsgerðar þar sem bæti mat á varanlegum miska og tímabili þjáningabóta er hvoru tveggja reist á læknisfræðilegu mati. M hafi því ekki verið önnur leið fær en að afla mats á þessum atriðum til að sækja sinn rétt gagnvart V.

Í bréfi V til nefndarinnar kemur fram að afstaða V hafi verið sú að orsakatengsl milli mögulegra varanlegra einkenna teldust ekki vera til staðar og því hafi V hafnað að greiða fyrir frekari gagnaöflun, þ.m.t. öflun matsgerðar. V hafi boðist, án viðurkenningar á bótaskyldu, til þess að greiða bætur vegna sannanlegra tímabundinna afleiðinga slyssins, t.d. sjúkrakostnaðar og þjáninga. Taldi V öflun matsgerðar ekki nauðsynlega til sönnunar á tjóni. Bendir V á að samkvæmt meginreglu skaðabóta- og vátryggingaréttar ber tjónþoli sönnunarbyrðina fyrir því að sýna fram á tjón sitt með fullnægjandi hætti, þ.m.t. um hvert umfang þess sé. M og lögmaður hennar voru strax upplýst um að V teldi öflun matsgerðar óþarfa til sönnunar á tjóni, enda lægi fyrir að varanlegt tjón væri ekki til staðar vegna slyssins. Í samskiptum milli lögmanns M og V hafi komið skýrlega fram sú afstaða V að það féllist á að greiða fyrir tímabundnar afleiðingar ef sýnt væri fram á slíkt tjón. Eðli máls samkvæmt verði tímabundið tjón sannað með framlagningu reikninga vegna sjúkrakostnaðar og eftir atvikum óvinnufærnivottorðum sem sýna fram á óvinnufærni og þjáningatímabil. Öflun matsgerðar til

staðfestingar á tímabundnum afleiðingum getu í engum tilvikum talist nauðsynleg til að sanna eingöngu lengd þjáningatímabils og óvinnufærni. Þrátt fyrir framangreint kaus lögmaður M að afla örorkumats vegna slyssanna. Í matsgerðinni kemur skýrt fram að matsmenn teldu ekki til staðar orsakatengsl milli slyssins 24. mars 2021 og varanlegra einkenna M. Matsgerðin staðfesti því með öllu þá afstöðu V að varanlegar afleiðingar hefðu ekki getað hlotist af slysinu. Samkvæmt framansögðu telur V ljóst að öflun matsgerðar vegna slyssins var með öllu ónauðsynleg til sönnunar á umfangi varanlegra afleiðinga slyssins 24. mars 2021 enda lá frá upphafi fyrir að engar varanlegar afleiðingar gætu hafa hlotist af því slysi. Hefði lögmaður M með réttu átt að beina kröfu um greiðslu kostnaðar vegna öflunar matsgerðarinnar að fullu að því tryggingafélagi sem var bótaskyld vegna slyssins 26. nóvember 2020, enda ljóst að kostnaður vegna öflunar matsgerðarinnar hafi með öllu verið tilkominn vegna þess slyss. Að lokum bendir V á tjónstakmörkunarskyldu tjónþola.

Álit.

Ágreiningur þessa máls lýtur að því hvort V beri að greiða kostnað vegna einhliða matsgerðar sem M aflaði, úr ábyrgðartryggingu bifreiðarinnar A. Um er að ræða reikning matsmanns að fjárhæð kr. 262.845. Uppgjör fór fram þann 23. september 2024 á grundvelli matsgerðarinnar

Útlagður kostnaður tjónþola vegna matsgerða, sem aflað er utanréttar, telst til sjúkrakostnaðar í skilningi 1. mgr. 1. gr. skaðabótalaga nr. 50/1993, sbr. m.a. dóm Hæstaréttar í máli nr. 748/2012. Í 10. gr. skaðabótalaga er fjallað um matsgerðir. Þar segir: „*Þegar fyrir liggur sérfræðilegt álit um örorku- og/eða miskastig tjónþola, eða þá læknisfræðilegu þætti skv. 2. og 3. gr. sem meta þarf til þess að uppgjör bóta samkvæmt lögum þessum geti farið fram, getur hvor um sig, tjónþoli eða sá sem krafinn er bóta, borið álitid undir örorkunefnd. Heimilt er að óska álits örorkunefndar um ákvörðun örorku- og/eða miskastigs, án þess að fyrir liggi sérfræðilegt álit, ef málsaðilar standa sameiginlega að slíkri beiðni.*“ Í athugasemdum við greinina í frumvarpi til breytinga á skaðabótalögum, sbr. lög nr. 37/1999, kemur fram að aðalregla skaðabótalaga verði sú að málsaðilar afli sjálfir sérfræðilegs álits um örorku- og/eða miskastig og þá læknisfræðilegu þætti sem meta þarf skv. 2. og 3. gr. laganna til þess að ljúka megi bótauppgjöri. Í 2. gr. skaðabótalaga er fjallað um tímabundið atvinnutjón og í 3. gr. skaðabótalaga er fjallað um þjáningabætur. Gera skaðabótalög þannig ráð fyrir að tímabundnir þættir séu metnir af lækni. V hafnaði að hlutast til um frekari gagnaöflun né greiðslu fyrir hana. Í samskiptum sínum við lögmann M, gaf V engar leiðbeiningar um hvernig M bæri að haga sönnun sinni á tímabundnum afleiðingum umferðarslyssins. Lagði V það alfarið í hendur M að afla frekari gagna í málinu til stuðnings tímabundnum afleiðingum slyssins. Það var ekki fyrr en matsgerð, dags. 5. september 2024, hafði verið aflað einhliða af M, sem uppgjör fór fram vegna þeirra. Að mati nefndarinnar verður því ekki annað séð en að M hafi verið nauðsynlegt að afla álitsgerðar læknis á afleiðingum slyssins, þar með talið tímabundnum þáttum, til þess að ljúka bótauppgjöri. Þá verður ekki talið sýnt fram á að M hafi getað takmarkað tjón sitt með því að fá annað vátryggingafélag til að greiða allan kostnað vegna matsgerðarinnar enda fjallaði matsgerðin jafnframt um afleiðingar slyssins 24. mars 2021, og ljóst er að niðurstaða matsgerðarinnar var nauðsynleg til að staðfesta þessar afleiðingar. Verður því að telja að M eigi rétt á bótum vegna öflunar matsgerðar úr ábyrgðartryggingu bifreiðarinnar A.

Niðurstaða.

M á rétt á endurgreiðslu kostnaðar vegna matsgerðar, að fjárhæð kr. 262.845, úr ábyrgðartryggingu bifreiðarinnar X hjá V.

Reykjavík, 10. desember 2024.
rafræn undirskrift

Sóley Ragnarsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir